

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ MORRIS

ΜΕ ΤΟ ΤΣΙΓΑΡΟ ΣΤΟ ΣΤΟΜΑ...

ΤΑΝ η μητέρα του Μανουέλ 'Ιτουρίμπε ξμαθε, ότι ο Τζάο Πεπίτο, ο μικρότερος γιός της, τόν όποιο είχε συλλάθει ή νέα μεξικανική κυβέρνησι, καταδικάστηκε εις θάνατο και ότι ή εκτέλεσι του θα γινότανε την άλλη μέρα τώ πρωί, έμεινε ακίνητη στην πολυθρόνα της, με τά θέλματα καρφωμένα στο πάτωμα.

Ο Μανουέλ, ο πρωτότοκος γιός της είχε πεθάνει σάν άντρας, με τό τσιγάρο στο στόμα μπρός στο έκτελεστικό απόσπασμα, αφού προσέφερε άναριθμητες ύπηρεσιές στην ιδεολογία του ως άντάρτης και ως κατάσκοπος. Και όλοι όσοι παρακολούθησαν την έκτέλεσι του, άπόρρησαν με τόν ήρωισμό τώ όραιου αυτού παλληκαριού, που ήξερε να μάχεται και να πεθαίνει με τό χαμόγελο στα χείλη. Και όλοι κύτταξαν με θαυμασμό την μητέρα τού Μανουέλ, που 'αρακολούθησε και αυτή τό θάνατο τού γιού της, με όλόρωρο κεφάλι, περήφανη έπειδή έφερε στον κόσμο τέτοιο λεβέντη...

Μά όταν ή φτωχή μητέρα έμαθε ότι θα τουφεκίαν και τόν Τζάο Πεπίτο, ή πρώτη σκέψι που έκανε, δέν ήταν πώς να σώσι το μικρότερο γιό της, τώ μοναδικό άποκομπί της στα γεράματα της. Η γυναικία αυτή, που μεγάλωσε σε μία οικογενεια έπαναστατών, για ένα πράγμα μονάχα φρόντιζε: πώς να μείνη ακηλίδατο τ' όνομα της γεννηάς, πώς να ή και τό κόσμο να λή για την άνδρεια τών 'Ιτουρίμπε... Μόλις, λοιπόν, έμαθε ότι την άλλη μέρα τώ πρωί θα γινόταν ή εκτέλεσι τού Τζάο Πεπίτο, μία άνρησυχία άρχισε να την βασανίζει: ό μικρότερος γιός της θα φωνάτωε μπρός στο θάνατο τόσο άνδρείος όσο και ό αδελφός του;...

'Αλλοίμονο, ή μητέρα ήξερε καλά, ότι ο Τζάο Πεπίτο ήταν δειλός! Ούτε ή μάνα του, ούτε ό αδελφός του δέν μπόρεσαν να τόν γιατρέψουν από αύτην την άρρώστεια του, που τόν έκανε να τρέμη μπρός στον κίνδυνο. "Όταν μεγάλωσε, μπήκε και αυτός στις τάξεις τών έπαναστατών, έπειδή δέν μπορούσε να κάνει και άλλους. Και ή αλήθεια είνε πώς ό νέος πρόεδρος διέταξε να τόν συλλάθουν και να τόν καταδικάσουν σε θάνατο; Όχι γιατί ο Τζάο Πεπίτο έκανε καμμία άντικυβερνητική πράξι, αλλά μοναχα γιατί ήταν αδελφός τού Μανουέλ!

Ο Τζάο Πεπίτο έκλαψε, φώναξε μπρός στους στρατοδίκους, τους θερμοπαρακάλεσε γονατισμένος να τού χαρίσουν τή ζωή, δίνοντας την όποσοι ότι ήταν πρόθυμος να γίνη δικός τους άνθρωπος, να προδώσει τους συντρόφους του και την ιδεολογία του... Μά οι στρατοδίκαι δέν τόν πίστεψαν και τόν καταδικάσαν σε θάνατο... Και τόν μετέφεραν στο κελλί τών μελλοθώνων...

'Εκεί πήγε και τόν θρήκε, ύστερ' από λίγη ώρα ή μητέρα του—αφού κατέστρωσε ένα σχέδιο, ήνδ να τόν κάνει να πεθάνη σάν άντρας, να μη ντροπιάσει την τελευταία στιγμή, με τά κλάματα και τις φωνές του, τώ όνομα τών 'Ιτουρίμπε.

"Εκατσε κοντά στο γιό της στο στρώμα τού κελλιού, και τού έπιασε τά χέρια, ένδ εκείνος άφησε τώ κεφάλι του να πέσι στο μητρικό στήθος, μη μπορώντας να μιλήσει από την ταραχή του.

—"Όλα είνε έν τάξει, Τζάο Πεπίτο! ψιθύρισε ή μητέρα, με

σταθερή, παρηγορητική φωνή. Είδα τόν κυβερνήτη...

Ο φυλακισμένος σήκωσε τώ κεφάλι του, άνοιγοντας διάπλατα τά μάτια του, που είχαν κοκκινίσει από τά δάκρυα. "Ενα χαμόγελο χαράς κ' έλπίδας φώτισε τώ όρω πρόσωπό του.

—Τί θέλεις να πής; φώναξε.

'Η μητέρα δάγκωσε τά χείλη της για να μη ξεστομίσει καμμία θριασι, καμμία κατάρα. 'Από τόν τόνο της φωνής τού γιού της, είχε καταλάβει ότι ένας άπεράντος όφθος κυριέωσε την ψυχή του... Καί, για μία στιγμή, ή μητέρα ένιωσε σχεδόν μίση για τόν Τζάο Πεπίτο. Κανείς άνδρας στην οικογένεια τους δέν ήταν τόσο δειλός! "Όλοι ήξεραν να πεθαίνουν με τό γέλιο στο στόμα...

Όστόσο, ή μητέρα συγκρατήθηκε και δέν φανέρωσε την άγανάκτησί της. 'Εξ άλλου, δέν πήγε τώ φυλακή μ' ένα όρισμένο σχέδιο; 'Επρεπε, λοιπόν, να ύποκριθη, ότι δέν είχε μαντεύσει την ψυχική κατάστασι τού γιού της, και να φέρη σε πέρας την άποστολή της.

—Ο πρόεδρος, που κατάρθωσε να τόν δώ πριν από λίγο,— συνέχισε ή μητέρα,—μου έπαι, ότι προσφέρθηκες μόνο σου να ύποταχθής στην κυβέρνησι, με τόν όρο να σου χαρίσι τή ζωή!

Η μητέρα δέν είχε καμμία τέτοια πληροφορία. Θεωρούσε όμως τόν μικρότερο γιό της ικανό να κάνει αύτην την άτιμία, αύτην την προδοσία. Και δέν θύγχε γελασμένη.

—Ναί! τρωάλιε ό Τζάο Πεπίτο, με φωνή πνιγμένη. Ναί, είνε αλήθεια αυτό... Μά κείνοι δέν θέλησαν να με πιστέψουν...

—Κάνεις λάθος, γιό μου... 'Η άρχές σκέπτονται, άπεναντίας, να σε χρησιμοποιήσουν... Θα σ' αφήσουν ελεύθερο... Μονάχα πού θέλουν να μείνη μυστικό αυτό. "Αν μάθουν οι δικοί μας ότι ό πρόεδρος σου χάρισε τή ζωή, δέν θα σου έχουν πειά καμμία έμπιστοσύνη, θα σε θεωρούν πάντοτε ύποπτο και δέν θα σου λένε τίποτα από τά μυστικά τους...

—Ναί, μά...

—'Ακουσέ με, παιδί μου... Είνε ανάγκη να γίνη ή έκτέλεσι σου... Με την διαφορά, ότι οι στρατιώται θα βάλουν στα τουφεκία τους σφαίρες γεμάτες μοναχα μαρούτι... "Όταν θα πυροβολήσουν, ένδ θα πείσης κάτω, σάν να σε είχαν βρη τά όθλια... Κατόπιν, θα σε μεταφέρουν σήπι μου για να σε θάγω... Και καταλαβαίνεις την συνέχεια... Θα σε κρύψω και θα στείλω στο νεκροταφείο ένα άδειανό φέρετρο...

Και ή μητέρα, ένδ έλεγε τά λόγια αυτά, χαμογελοΐσε, σάν να την χαροποιούσε ή σκέψι, ότι θα σωζότανε ό γιός της.

—...Υστερα,—έξακολούθησε,—θ' αφήσις τά γένεια σου να μεγαλώσουν και θα μεταμφιεσθής... Κ' έτσι, ή κυβέρνησι θα μπόρει να σε χρησιμοποιήσι, χωρίς να ύποπτευθής στην άρηχή την πραγματική σου ταυτότητα, αφού όλοι θα νομίζουν ότι ό Τζάο Πεπίτο είνε νεκρός από καιρό... Θεωρώ περιττό να σου πώ ότι, με την πρώτη κατάλληλη εύκαιρία, μόλις πέσει αύτη ή καταραμένη κυβέρνησι, θα ξαναπαήρσι τώ παλιό σου όνομα και θα ξαναγίνής δικός μας...

—Αύτη είνε και ή δική μου έπιθυμία... ψιθύρισε ό φυλακισμένος. "Όστόσο...

—Όστόσο, τί;

—Δέν μπορώ να καταλάβω γιατί να γίνη αύτη ή κωμωδία... Νομίζεις πώς είνε εύχάριστο πράγμα να θλέπης άντίκρου σου τις μπουκές δώδεκα τουφεκιών, έστω και άν ξέρης ότι τά ό-

πλα αυτά δεν μπορούν να σου κάνουν κακό;...
"Η μητέρα θρήνηκε θρήνα μ' ένα πήδημα. Τα μάτια της περνούσαν άγριες λάμψεις.

—Μά δεν έχεις διόλου καρδιά και θάρρος; φώναξε. 'Αρχίζω να φοβάμαι μήπως δεν θα μπορέσης από το φόβο σου να σταθής θρήνος στα πόδια σου μπρός στο έκτελεστικό απόσπασμα!...
"Εγώ, όμως, δεν σου ζήτησα να φανής ήρωας μπρός στο θέατρο!... Σέ παρακαλώ μονάχα να φανής ψυχραιμίας κατά την διάρκεια της σκηνοθετημένης αυτής εκτέλεσης... Συλλογίσου το είκοσάκι σου παρουσιάζεται να τιμήσης και να δοξάσης το οικογενειακό μας όνομα! Στο χέρι σου είνε ν' αφήσης όνομα άτρόμητου παλληκαριού, όπως και ο αδελφός σου... 'Εσύ, μαλιστα, θα μπορέσης να γελάς και ν' αστεϊεύσαι ως την τελευταία στιγμή, αφού είσαι βέβαιος ότι δεν πρόκειται να πάθης κακό... 'Εκείνοι, όμως, που δεν θα ξέρουν αυτήν τη λεπτομέρεια, θα πούν με το νού τους:

—Μπράβο! τού Τζάσο Πεπίτο! Κρατάει ψηλά τ' όνομα της γεννιάς του! Ξέρει να πεθάνει σαν παλληκάρη!...

Και η μητέρα, αφού είδε αυτά, ξέσπασε σ' ένα δυνατό κλάμα. "Ο γιός της δεν μπόρεσε να καταλάβη την πραγματική άφορμή αυτών των δακρύων... 'Αγκάλιασε την μητέρα του και ψιθύρισε:

—Καλά, καλά!... Θα θάλω όλα τα δυνατά μου να μη σ' εντροπίσω...

"Η μητέρα τόν φίλησε, του χάιδεψε τα μαλλιά—κ' έφυγε από το κελλί με σταθερό και περήφανο βάδισμα...

"Η θανατική εκτέλεση του Τζάσο Πεπίτο τόνωσε το φρόνημα πών όμοιοειστών του, απαράλλακτα όπως και ο τρόπος με τον όποιο πέθανε ο αδελφός του Μανουέλ.

"Όπως ο μεγαλύτερος αδελφός του, έτσι και ο Τζάσο Πεπίτο άκούμπησε με τίς πλάτες σ' ένα τοίχο, μ' ένα τοιγάρο κολλημένο στην άκρη των χειλιών του. "Όπως ο Μανουέλ, έτσι και ο μικρότερος αδελφός του προσπάθησε να ξεχωρίση το πρόσωπο της μητέρας του ανάμεσα στο θουλό πλήθος που παρακολουθούσε την εκτέλεση. Και τίς έστειλε άπο μακριά ένα στοργικό χαμόγελο...

"Ο Τζάσο Πεπίτο φάνηκε γενναίως μπρός στο θάνατο. Περισσότερο ίσως γενναίως και από τόν Μανουέλ. "Ενα παράξενο, ειρωνικό γέλιο ήταν ζωγραφισμένο στο πρόσωπό του.

—Καλά σ'ας τάλεγα εγώ! ψιθύρισε ο πρόεδρος στο αύτι ενός αξιωματικού. "Όλοι οι άνδρες σ' αυτήν την οικογένεια είνε επικίνδυνοι!... Κυττάτε τόν Τζάσο Πεπίτο με τί περιφρόνηση άντικρύζει το θάνατο!...

... "Όπως ο Μανουέλ, έτσι και ο Τζάσο Πεπίτο έφυγε στο τοιγάρο του, όταν η στάχτη άγγιξε τά χείλη του. Δεν έθγαλε, όμως, λόγω πρός το πλήθος. "Όταν άκουσε το πρόσταγμα "Επί σκοπόν! άρχισε να γελάη, σαν να ήταν βέβαιος, ότι η σφαίρες δεν θα μπορούσαν να του κάνουν κακό...

—Πόρ!...

Μιά όμορφονιά άκούστηκε.

Και η σφαίρες, ή όποιες θρήκανε όλες τόν Τζάσο Πεπίτο στην κοιλιά, χώρισαν το σώμα του σχεδόν στά δύο!...

Οι στρατιώται που ήσανε το πτώμα του για νά το μεταφέρουν σ' ένα άμάξι, πρόσεξαν με κατάπληξη, ότι τά χαρακτηριστικά του καταδίκου είχαν παγώσει σέ μιά έκφραση άπέραντης όδυνης άπορίας!...

... "Η μητέρα ήταν περήφανη για το έργο της. Κατώρθωσε, μ' ένα φέμμα, να κάνη το δειλό γιό της να πιστέψη, ότι δεν θα πάθεινε τίποτα—τόν κατάφερε να φανή άντρας μπρός στο θάνατο και να τιμήση με την παλληκαριά του το οικογενειακό τους όνομα!...

"Όσο, μονάχα η ανάμνησι του Μανουέλ έδωσε στην τραγική μητέρα τί δύναμη να εξακολουθήση νά ζή, χωρίς να τρέλλασθη από την ντροπή της έπειδή έφερε στον κόσμο ένα γιό δειλό και άνανδρο σαν τόν Τζάσο Πεπίτο!...

MORRIS

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΜΙΑ ΠΡΟΠΟΙΣΙΣ ΤΟΥ ΤΟΥΣΑΙΝ

Κάποτε, ένας σύνδεσμος γυναικών της Νέας Υόρκης, παρέθεσε γεύμα στόν περίημο "Αμερικάνο χουμορίστο Μάρκ-Τουσάιν. "Ο Μάρκ-Τουσάιν, για νά τις "εχαρακτήση" έκανε την ακόλουθη πρόποσι:

—Ψάνω το πτήρι μου είτε ύφειγν τών γουαικών, ή όποιες άποτελούν την μεγαλύτερη δύναμη τού Κράτους, μετά τόν Τύπο, γιατί κ' αυτές κυκλοφορούν εϊδήσεις, ή όποιες ένεήματα ένένα στά έκάτο είνε... ψεύτικες!...

ΤΥΧΗ, "ΗΘΕΙΑ ΠΡΟΝΟΙΑ"

ΚΡΕΜΑΣΜΕΝΟΙ ΠΟΥ ΖΟΥΝ!

(Τι γίνεται όταν κέβεται το σχοινί, την ώρα της εκτέλεσης του καταδίκου)

"Όπως ξέρετε, πούσταν σιμαίνα να νική το σχοινί, άκριβώς ή στιγμή που κρεμάνε έναν καταδικασμένο σέ θάνατο. "Όταν όμως σιμαί ήνα τέτοιο θάνατο, τότε όλοι το θεωρούν, και με το δειρό τους, — επέμβασι της Θείας Πρόνοιας.

Κατά τόν Μεσαίωνα, όταν ή προετοιμασία για το στήσιμο της άγχονης γινότανταν βιαστικά, πολλές φορές συνέβαινε την τελευταία στιγμή νά έμποδίζετα ή λειτουργία της, από μία απρόβλεπτη βλάβη, που να παρουσιάζοταν.

Στην 'Αγγλία όμως τόν τελευταίο καιρό — δηλαδή από 200 χρόνια και μετά — είναι προβλέψει γι' αυτή τη διασάφισι περίπτωση, ή όποια βρισάνε άδια τους μελλοθάνατους. "Όταν λοιπόν το σχοινί της άγχονης έσπασε τρεις φορές, τότε ή απόφασις τού δικαστήριου έπαυε να ισχύη και ή ποιη του τυχερού καταδίκου, ο όποιος στην κρισηλαία έπέστρεψε από τόν άλλο κόσμο, μετατρέπονταν σέ Ισοβία δεσμία.

Μιά παρόμοια γενναιοδωρία επεφύλαξε ο θάνατος σ' έναν 'Αγγλο κωκόρο, τόν Τζών Λή, ο όποιος σκότισε την μίς Κέισυ Μπατίκιουσι στην πόλι Τόρυκεν.

Στις 23 Φεβρουάριου 1856 έγινε ή εκτέλεσις τού Λή. "Ο καταδίκος άνερχόμενος στό Ιερώνα εξακολουθούσε να διαμαρτύρετα πως ήταν άθώος, όπως και κατά τη διάρκεια της δίωξις του. "Απόσσο, ο δήμος δεν μπορούσε νά ζήνη πιστά παριώνται, παρά νά εκτελέση την απόφασι τού δικαστήριου. Γι' αυτόν λόγο δεν χωροείνε άναβολή. "Έτσι ο δήμος τόν έδωσε χειροπέδια νά αφού τοίβησε τη μαθή κοινούλα στό κεφάλι, του πέρωσε κατόπιν στό λαμό τη θηλιά. "Όταν όμως έκανε νά τραβήξη το σχοινί, δεν μπόρεσε νά το κατορθώση. Κάπου είχε πιάσει και δεν τραβούταν, έτσι, πού ο Λή, άνάσθητος, έμνε μετώρος μεταξύ ζωής και θανάτου.

Ενθύς άμέσως τότε έπαυλόθησε το έξήζ κομμοτηρακό: "Άρσαν τόν καταδίκου νά πέση λιτόθμως κάτω στό έδαφος με τη θηλιά άκόμα στό λαμό, ενώ ο γιαιτός μ' ένταβές και διάφορα άλλα φάρμακα, προσπάθησε νά τόν φέρη στις αισθήσεις του.

Στό μεταξύ αυτό ο δήμος άνέβηκε ψηλά στό Ιερώνα, για νά εξακριβώση την αίτια τής βλάβης. "Όταν κατέβηκε, ο Λή είχε συνέβη από τη λιποθυμία του νά ήταν έτοιμος για το ξανακρεμασμά του. Και πάλι όμως το σχοινί δεν τραβούταν νά ο Λή βρήκε για δεύτερη φορά τόν χείλος τού θανάτου. Μολοντι δέ ο δήμος κατέβηκε όλος τούς τής δυνάμεις, το σχοινί δεν κινούταν, δεν έννοησε νά συμφωνήση με την απόφασι τού δικαστήριου.

Και το άποτέλεσμα ήταν νά μεταφερθή ο καταδίκος και νά κλεισθή πίσω στό κελλί του, πός γεννη άνακουφισιν όλοι έννοιον, πού ήσαν μίγρους στό τραγικό του παιχνίδι με το θάνατο. Κι' έπειτα από λίγη ώρα γινόταν γνωστή ή μετατροπή της ποινης του σέ Ισοβία δεσμία. Τίχη μιά φορά!...

Αυτή ή άπίστευτη περίπτωση δεν είνε μοναδική. Στην ίδια χώρα κίαισος άλλος κωκόρος καταδικάστηκε σέ θάνατο, έπειδή σκότισε τη γυναίκα του. Την ώρα όμως της εκτέλεσης το σχοινί κόπηκε τρεις φορές μ' έτσι ο μελλοθάνατος είχε όλα τά εν τού νόμου δικαιώματα νά ζήση και δέχτηκε τά συγγαητήρια τών παρισταμένων για την μεγαλειώδη νίκη του πρός τόν θάνατο.

Λίγον καιρό κατόπιν, συνέβη πάλιν ένα παρόμοιο θάνατο στό Μάντσεστερ. "Ο μελλοθάνατος καταδίκος πού θα κρεμώσαν ήταν πούλ παχής και ό άρόμοιοι σκέτησαν νά φέρουν ένα άνλογο σχοινί, πού ν' άντέχη στο βάρος τού σώματός του.

Μόλις όμως ο δήμος έτοιμάστηκε νά τραβήξη το σχοινί, άκούστηκε ένα "γκουβ" νά ο έτοιμοθάνατος βρήκε ξεπλωμένος στό έδαφος. Το σχοινί είχε καλή στά δύο σαν σπαράγγι. "Ενα νέο και γερό σχοινί έντικατέστησε τότε το κωμεινο. "Αλλά κ' αυτό, κατ' επιστημονική τράη, κόπηκε ξαφνικά. Κι' έτσι κ' ο μελλοθάνατος αυτός τη γλίτωσε...

Καμιά φορά όμως συμβάινε με τούς δι' άγχονης θανατωμένους και κάτι άλλο. "Ενώ δηλαδή μένον άσπεται ώρα κρεμασμένου, όταν τούς κατεβάσουν από την άγχονη είνε άκόμα ζωντανό!...

Πώς γίνεται αυτό;
Φαίνεται πως δεν τούς βάζουν καλή τη θηλιά οι δήμοι. Πάντως, στους τυχερούς αυτούς καταδικασμένους κέβεται κατόπιν ή μεταίρετα ή ποιη.

"Άλλοι πάλιν καταδίκου — στην 'Αμερική αυτοί — έχοναν στό λαμό τους, προκειμένου νά κρεμασθούν, έναν μερό σιλήνα, νά έτσι όταν τούς κατεβάζαν άτ' την άγχονη, έδωσαν άκόμα. "Έτσι γλιτώναν από τόν θάνατο, μ' τούς κωκόρους γήγγορα και δεν είχε πού πέρσαι ή ποιηρία τους...